Porezni sustav Republike Hrvatske

Furač, Kristina

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:107:266574

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-20**

Repository / Repozitorij:

Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Kristina Furač

POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

THE CROATIAN TAX SYSTEM

Završni rad

Gospić, 2016.

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni upravni studij

˝POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE“

THE CROATIAN TAX SYSTEM

Završni rad

MENTOR

Prof. Dr.sc. Mehmed Alijagić

STUDENT

Kristina Furač

MBS:2963000328/12

Gospić, lipanj 2016.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

Upravni odjel

Gospić, 18.04. 2016..

ZADATAK

za završni rad

Pristupniku Kristina Furač MBS: 2963000328/12

Studentu stručnog studija Upravni izdaje se tema završnog rada pod nazivom Porezni sustav Republike Hrvatske

Sadržaj zadatka : Karakteristike i struktura poreznog sustava Republike Hrvatske, Državni porezi, Porez na dodanu vrijednost, Porez na dobit, Trošarine, Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priredbene igara na sreću, Županijski porezi, Gradski ili općinski porezi, Zajednički porezi, Porez na dohodak, Porez na promet nekretnina, komparacija poreznoga sustava RH

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: Dr.sc. Mehmed Aljagić zadano: 18.04.2016, _____
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Pročelnik odjela: Dr.sc. Vlatka Ružić, v.pred predati do: 30.09.2016., _____
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Student: Kristina Furač primio zadatak: 18.04.2016., Kristina Furač
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

I Z J A V A

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „Porezni sustav Republike Hrvatske“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr. sc. Mehmeda Alijagića.

Kristina Furač

Kristina Furač

SAŽETAK

Porezni sustav Republike Hrvatske sastoji se od 5 vrsta poreza gledajući po teritorijalnoj pripadnosti, a to su : Državni porezi, županijski porezi, gradski ili općinski porezi ,zajednički porezi te porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću. Državne poreze čini : porez na dobit, porez na dodanu vrijednost, porez po tonaži broda, porez na trošarine. Opće poznato je da je jedan od najizdašnijih poreza ,porez na dodanu vrijednost odnosno PDV.

Ključne riječi : Porezni sustav Republike Hrvatske, podjela poreza,PDV

SUMMARY

The tax system of the Republic of Croatia consists of five types of taxes by looking at territorial origin , namely: Government taxes , county taxes , city or municipal taxes , shared taxes and taxes on winnings from games of chance and fees on games of chance . State taxes makes : income tax , value added tax , tax the ship tonnage tax, excise duties . It is known that one of the most abundant tax is value added tax or VAT .

Keywords: The Croatian Tax system, tax sharing, VAT

Sadržaj

UVOD 1
1. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE 2
1.1. Karakteristike i struktura poreznog sustava Republike Hrvatske 3
2. DRŽAVNI POREZI 5
2.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV) 5
2.1.1. Šesta smjernica i zakonodavni okvir u Hrvatskoj 6
2.1.2. Porezni obveznici i predmet oporezivanja 6
2.1.3. Isporuke dobara i usluga 8
2.1.4. Porezna oslobođenja 9
2.1.5. Porezna osnovica 11
2.1.6. Stope PDV-a u Republici Hrvatskoj 12
2.1.7. Računi 13
2.2. Porez na dobit 13
2. 2. 1. Porezno razdoblje 14
2. 2.2. Porezna osnovica 15
2. 2. 3. Amortizacija 16
2. 2. 4. Porezne stope 17
2. 2. 5. Porezne olakšice 17
2. 2. 6. Porez po odbitku 18
2.3. Trošarine 19
2.3.1. Općenito o trošarinama 19
2. 3.2. Trošarine u Hrvatskoj 20
2.4. Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću 21
2. 4.1. Porezi na dobitke od lutrijskih igara na sreću i naknada za priređivanje lutrijskih igara na sreću 21
2. 4. 2.Naknade za priređivanje igara na sreću u casinima 22
2. 4.3. Porez na dobitke od igara klađenja i naknade za priređivanje igara klađenja 23
2. 4. 4. Naknade za priređivanje igara na sreću na automatima 24

3. ŽUPANIJSKI POREZI 25
3. 1. Porez na nasljedstva i darove 25
3. 2. Porez na cestovna i motorna vozila 26
3. 3. Porez na plovila 27
3. 4. Porez na automate za igru 27
4. GRADSKI ILI OPĆINSKI POREZI 28
4. 1. Prirez porezu na dohodak 28
4. 2. Porez na potrošnju 29
4. 3. Porez na kuće za odmor 29
4. 4. Porez na tvrtku ili naziv 30
4. 5. Porez na korištenje javnih površina 30
5. ZAJEDNIČKI POREZI 31
5. 1 Porez na dohodak 31
5. 1. 1. Pojam poreza na dohodak 32
5. 1. 2. Porezno razdoblje 34
5. 1. 3. Porezna osnovica 34
5. 1. 4. Povlaštenja 34
5 .1. 5. Porez na dohodak od kapitala 35
5.1.6. Razvoj poreza na dohodak u Hrvatskoj 36
5.2. Porez na promet nekretnina 36
6. KOMPARACIJA POREZNOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE S POREZNIM SUSTAVIMA OSTALIH DRŽAVA ČLANICA 37
ZAKLJUČAK 42
POPIS LITERATURE 44
POPIS TABLICA, FOTOGRAFIJA, SHEMA I GRAFIKONA 47

UVOD

Ovaj rad analizira porezni sustav Republike Hrvatske. Obzirom na kompleksnost samog sustava, cilj rada je upoznati strukturu hrvatskih poreza te istražiti i obrazložiti kako isti utječu na državni proračun. Ključni dijelovi odnose se na definiranje kako se dijele porezi, u koje skupine i zašto, te kako pojedini porez utječe na funkcioniranje cjelokupnog sustava.

Također, autor analizira i prilaže konkretne brojke koje prikazuju koliko država uprihodi od pojedinih poreza, kako se pojedini mijenjaju tokom godina, zašto se mijenjaju i tko je u funkciji donositi odluke o povećanju ili smanjenju određenog poreza. U daljnjem tekstu, prilažu se i tablice i grafikoni koji jasno dočaravaju promjene u prihodima tokom godina, čiji podaci su zanimljivi i bitni jer predočuju kako se tokom godina mijenja kompletno gospodarstvo te kako na porezne obveznike utječu promjene u gospodarstvu uzrokovane recesijom te kako utječu promjene u visini samih poreza.

Poznato je da je temeljna podjela poreznog sustava na državne, županijske, gradske/općinske, zajedničke te poreze od igara na sreću. Rad će detaljnije istražiti svaku pojedinu podjelu te na kraju u zaključku priložiti vlastito mišljenje o pojedinoj skupini i općenito o strukturi samog sustava.

1. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Hrvatski porezni sustav usklađen je s europskim načelima, u kojem je izjednačen položaj svih pravnih obveznika, tj. domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba.

Porezni sustav RH je pluralan – odnosno ima više poreznih oblika.

Porezni pluralizam oblik je suvremenih poreznih sustava iz toga razloga što :

a) Nepovoljno djelovanje oporezivanja relativno je smanjeno samom činjenicom, da veći broj poreza omogućuje raspodjelu poreznog tereta na puno veći broj poreznih obveznika, tako će se samo izbjegavanje plaćanja poreza javljati u malim količinama ili će izostati.
b) Primjenom više poreznih oblika lakše će se postići fiskalni cilj
c) Ekonomski efekti oporezivanja primjene većeg broja poreznih oblika za porezne obveznike biti će podnošljiviji, iz toga razloga što će različiti poslovni oblici zahvaćati različite porezne obveznike,porezne objekte i ekonomske snage, pa će tako porezni teret prema poreznom obvezniku biti uvelike lakši.(Jelčić, 2011.)

1.1. Karakteristike i struktura poreznog sustava Republike Hrvatske

Poreznim sustavom se smatraju svi oblici javnih prihoda nametnuti autoritetom države, uključujući uz poreze, doprinose, samodoprinose, takse, naknade, carine i javni dug kao izvanredni prihod države. Porezni sustav mora se temeljiti na ustavnim načelima jednakosti i pravednosti prema kojima je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima. Porezi su najznačajniji instrumenti prikupljanja prihoda u svakoj državi. (Jelčić, 2001)

Porezni sustav Republike Hrvatske čine sljedeći porezi :

1. Državni porezi – prihodi su državnog proračuna Republike Hrvatske
2. Županijski porezi – prihodi su županijskog proračuna, mogu ih raspisati županije
3. Gradski ili općinski porezi – ostvareni prihodi su prihodi gradskih/općinskih proračuna, mogu ih raspisati gradovi i općine
4. Zajednički porezi – ovi prihodi se dijele po propisanom ključu, jedan se dio slijeva u državni proračun,dio u županijski , a dio u gradski/općinski proračun.
5. Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću – naknada od utvrđene vrijednosti i fonda nagradnih igara pripada Hrvatskom crvenom križu.

Porezni sustav Republike Hrvatske

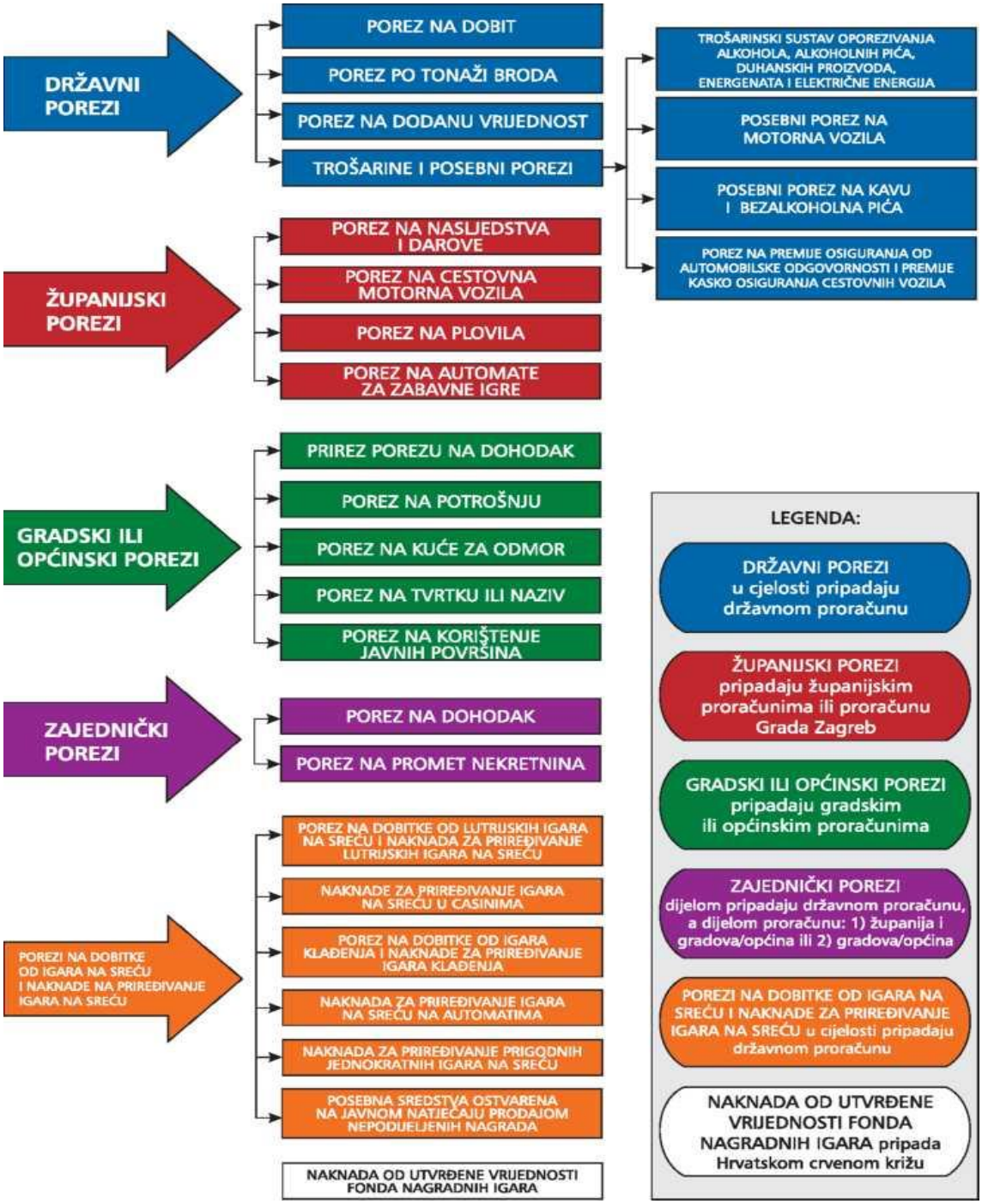

IZVOR: www.porezna-uprava.hr

2. DRŽAVNI POREZI

2.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Porez na dodanu vrijednost suvremeni je oblik oporezivanja potrošnje i njegovo širenje započelo je davnih šezdesetih god 20. St. Prva ga je uvela Francuska a nakon nje i Finska 1964.god. Do danas se proširio na oko 60 zemalja širom svijeta. . Od razvijenih zemalja ga nema SAD i Australija. PDV je svefazni porez na promet koji se obračunava u svakoj fazi proizvodno - prodajnog ciklusa, ali samo za iznos dodane vrijednosti. Porez na dodanu vrijednost (PDV) u Hrvatskoj se primjenjuje od 1. siječnja 1998. godine. U suglasju je sa Smjernicom EU-a 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Dodana vrijednost može se definirati kao razlika između vrijednosti prodaje proizvedenih dobara i usluga (outputa), i vrijednosti kupovina inputa (ali ne inputa rada) kojima su ta dobra i usluge proizvedeni. Drugim riječima dodana vrijednost je vrijednost koju proizvođač dodaje inputima prije nego što ih proda kao nove proizvode.

Poznajemo tri različita oblika poreza na dodanu vrijednost : proizvodni oblik PDV-a ,dohodovni oblik PDV-a i potrošni oblik PDV-a; ta tri oblika zasnovana su na dva načela a to su : načelo porijekla i načelo odredišta. Iznos poreza može se izračunati prema sljedećim metodama : metoda zbrajanja, metoda oduzimanja i kreditna metoda. U zemljama Europske unije, kao i u najvećem broju ostalih zemalja, u primjeni je potrošni oblik poreza na dodanu vrijednost, koji se primjenjuje prema načelu odredišta, a iznos porezne obveze izračunava se pomoću kreditne metode.

2.1.1. Šesta smjernica i zakonodavni okvir u Hrvatskoj

Okvir kojim je utemeljen porez na dodanu vrijednost u zemljama Europske unije (EU) sadržan je Šestoj smjernici EU. Naime 17. svibnja 1977. godine Vijeće je donijelo Šestu smjernicu 77/388/EEC o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet – Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost. Šesta smjernica predstavlja okvir za svaku zemlju članicu EU u izgradnji vlastitog sustava poreza na dodanu vrijednost. Smjernica odnosno direktiva predstavlja sekundarni izvor prava Europske unije. Šesta smjernica doživjela je brojne dopune i izmjene. Zbog njene nepreglednosti i nerazumljivosti Europska komisija je donijela odluku o nužnosti uređivanja propisa o PDV-u. Tim je povodom usvojena nova sistematizirana Direktiva Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu oporezivanja PDV-om od 28. studenog 2006. s primjenom od 1. siječnja 2007. godine. Nova Direktiva je zapravo pročišćeni test Šeste smjernice.

Šesta smjernica opsežan je zakonski akt koji sadrži 15 „glava“ od kojih većina ima zasebna poglavlja koja sadrže odjeljke i članke. (Šimović, 2006.)

2.1.2. Porezni obveznici i predmet oporezivanja

Iako kupnjom nekog dobra ili plaćanjem neke usluge svaki građanin plaća PDV koji je uračunan u cijenu, no to ne znači da je on i obveznik PDV-a. Obveznici PDV-a su osobe (poduzetnici) registrirane za obavljanje poduzetničke djelatnosti, odnosno ; Porezni obveznik je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost,bez obzira na rezultat obavljanja te djelatnosti, te je obvezna upisati se u registar obveznika PDV-a, ako je vrijednost isporuka dobara i obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini bila veća od 230.000,00 kn.

Što se oporezuje?

Definiranje predmeta oporezivanja jedan je od suštinskih problema u svakom sustavu PDV-a. Prema člancima 2.,3. i 4. Zakona o PDV-u te Pravilniku o PDV-u predmeti oporezivanja mogu se svrstati u slijedeće skupine:

1. isporuke dobara i usluga u tuzemstvu uz naknadu
2. isporuke dobara i usluga koje poduzetnik obavi zaposlenima
3. vlastita potrošnja
4. isporuke dobara i usluga vlasnicima udjela u trgovačkim društvima
5. uvoz dobara u tuzemstvo
6. posebni slučajevi isporuka dobara i usluga

Bitno je da prilikom isporuke postoji međusobna uzročna veza, odnosno obostrani gospodarski interes između sudionika bez obzira na to kako se međusobni posao naziva (prodaja, razmjena, posredovanje, zastupanje, najam, zakup …).

2.1.3. Isporuke dobara i usluga

Isporuke dobara su kada poduzetnik isporučitelj nekog dobra (proizvoda, robe, novoizgrađenih građevina, opreme, električne energije, plina…) omogućuje (daje, prodaje) kupcu raspolaganje tim dobrima uz određenu naknadu (novac), protunaknadu nekim drugim dobrom (razmjena) ili bez naknade. Isporuka dobara je i vlastita potrošnja kao što je uzimanje ili upotreba dobara iz vlastitog poduzeća za privatne potrebe.

Isporuke usluga ostvaruje se:

- kada poduzetnik isporučitelj prenosi na nekoga imovinska i autorska prava
- daje nešto na uporabu i korištenje (najam, zakup), daje ili prenosi prava na patente, izume ili prava na industrijsko vlasništvo
- usluge koje se obave kao protunakanda za neku obavljenu uslugu (razmjena) umjesto novčane naknade
- vlastita potrošnja kao što je korištenje nekim uslugama iz vlastitog poduzeća za privatne potrebe.

2.1.3.1. Mjesto oporezivanja

Za dobra:

- mjesto na kojemu se nalaze u trenutku isporuke odnosno gdje ih isporučitelj postavi, montira, ugrađuje ili izgrađuje
- novoizgrađene nekretnine prema mjestu gdje se nekretnina nalazi

Za usluge:

- sjedište, boravište ili prebivalište poduzetnika (ili poslovne jedinice) koji obavlja usluge
- mjesto gdje se usluga stvarno obavlja - prijevoz se oporezuje prema dionici puta na kojoj se obavlja
- mjesto primatelja usluge za neke usluge s inozemstvom - u svezi s nekretninama mjesto gdje se nalazi nekretnina

2.1.4. Porezna oslobođenja

Porezna oslobođenja možemo svrstati u 3 skupine a to su :

1. oslobođenja u tuzemstvu
2. oslobođenja pri uvozu
3. oslobođenja pri izvozu

Sva su porezna oslobođenja u tuzemstvu bez prava odbitka pretporeza, proizvodi koji se izvoze prema načelu odredišta oslobođeni od plaćanja PDV-a, s pravom na odbitak poreza obračunanog u njihovim inputima.

U tuzemstvu su plaćanja PDV-a oslobođene ove usluge i isporuke dobara:

1. najam stambenih prostorija,
2. usluge i isporuke dobara banaka, štedionica i štedno-kreditnih organizacija, društava osiguranja i reosiguranja,
3. priređivanje posebnih igara na sreću u igračnicama i automat klubovima te klađenje
4. usluge i isporuke koje obavljaju liječnici, stomatolozi, medicinske sestre i fizioterapeuti, te biokemijski laboratoriji u privatnoj praksi

5. usluge i isporuke dobara zdravstvenih ustanova, ustanova socijalne skrbi, ustanova za dječju skrb i skrb za mladež, predškolskih, osnovnih, srednjih i visokoškolskih ustanove te ustanove učeničkoga i studentskog standarda, vjerskih zajednica i ustanova, javnih ustanova u kulturi, samostalnih umjetnika i umjetničkih organizacija
6. promet zlatnih poluga koji obavlja Hrvatska narodna banka, domaćih i stranih sredstava plaćanja, novčanih potraživanja, vrijednosnica i udjela u poduzećima.

Pri uvozu zakon propisuje niz oslobođenja, npr.od privremenog uvoza, unosa osobne prtljage putnika (do ukupne vrijednosti 300 kuna), uvoza reklamnog materijala, robnih marki, obrazaca, do raznih donacija određenim institucijama (kulturnim, obrazovnim, vjerskim, humanitarnim i sl.) uz posebne uvjete.

Plaćanja PDV-a pri izvozu oslobođene su isporuke:

1. izvoza dobara i oplemenjenih dobara, uključujući prijevozne i otpremne usluge
2. dobara u slobodnu zonu, slobodna i carinska skladišta te unutar njih,
3. dobara i usluga diplomatskim i konzularnim predstavništvima uz uvjet uzajamnosti,
4. usluga domaćih poduzetnika u RH inozemnim poduzetnicima koji obavljaju pomorski, zračni i riječni prijevoz,
5. dobara i usluga humanitarnim, zdravstvenim, obrazovnim, kulturnim, znanstvenim, vjerskim i socijalnim ustanovama, športskim amaterskim klubovima te tijelima državne i lokalne samouprave i uprave koje se plaćaju iz primljene inozemne novčane donacije.

2.1.5. Porezna osnovica

Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, poreznom osnovicom pri isporuci dobara i usluga smatra se naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili neke druge osobe te za isporuke uključujući iznose subvencija koji su izravno povezani s cijenom isporučenih dobara ili usluga. (Narodne novine broj 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 ,čl.1 st.1)

Porezna osnovica uključuje sve ono što je stjecatelj dao ili treba dati isporučitelju (utvrđuje se na temelju istih elemenata kao i porezna osnovica za isporuke dobara) .

U nju se uključuje : naknada za isporuku novog prijevoznog sredstva ,naknada za obavljene usluge, nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke ukupni trošak obavljanja usluga ,carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima.

Primjerice, kod vlastite potrošnje porezna osnovica je tržišna cijena dobra ili usluge. Porezna osnovica pri isporuci novoizgrađenih objekata se izračunava tako da se od vrijednosti isporučenog novoizgrađenog objekta odbije vrijednost zemljišta te vrijednost naknade za komunalno uređenje zemljišta prema odluci mjerodavnih tijela. Drugim riječima, PDV-om se oporezuje njena građevinska vrijednost, dok se vrijednost zemljišta na kojem je izgrađena oporezuje prema Zakonu o porezu na promet nekretnina (5%). Nadalje, porezna osnovica pri uvozu naknada koja se uvećava za carinu, druge pristojbe i posebne poreze i druge troškove pri uvozu.

2.1.6. Stope PDV-a u Republici Hrvatskoj

Primjena stope PDV-a u Hrvatskoj regulirana je člankom 10. Zakona o PDV-u. U Hrvatskoj opća stopa PDV-a iznosi 25%. Dakle porezne stope poreza na dodanu vrijednost su 25% (standardna stopa), te 13% i 5% (snižene stope).

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi 13% na isporuke sljedećih dobara i usluga:

1. Usluge smještaja ili smještaja sa doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostota u kampovima za odmor ili u mjestima određenim za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma.
2. Usluge pripremanja hrane i obavljanje usluga prehrane u ugostiteljskim objektima te pripremanje i usluživanje bezalkoholnih pića i napitaka ,vina i piva u tim objektima.
3. Novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopise nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija prema posebnom propisu
4. Jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla
5. Dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu
6. Isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži
7. Bijeli šećer od trske i šećerne repe
8. Ulaznice za koncerte

2.1.7. Računi

Obveza izdavanja računa sa svim elementima propisanim Zakonom, osnova je pravilnog funkcioniranja poreza na dodanu vrijednost i sprečavanja porezne evazije. Računom se, naime, omogućava točni obračun PDV-a kojeg izdavatelj računa mora uplatiti u proračun a istovremeno se omogućava primatelju računa da traži povrat istog iznosa s računa iz proračuna (taj isti porez kojeg je dužan izdavatelj računa uplatiti u proračun predstavlja pretporez za primatelja računa). Ovim sustavom pretporeza (poreza koji je obračunat na računu a čini pravo na umanjenje porezne obveze primatelja računa) porez na promet postaje porez „na dodanu vrijednost“ budući da omogućava smanjenje porezne obveze svakog poreznog obveznika za porez koji je u proračun uplatio njegov prethodnik (primjena indirektne metode ili tzv. metode računa tj. kreditne metode).

2.2. Porez na dobit

Pojam poreza na dobit definiraju njegova dva važna čimbenika:

a) subjekt
b) objekt

Sukladno Općem poreznom Zakonu :“ Porezni obveznik je svaka osoba koja je kao takva određena zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.“ (Narodne novine broj 147/08,18/11,78/12, 136/12, 73/13, 26/15 ,čl.13.)

Kao pravna osoba, porezni obveznik može biti:

- trgovačko društvo i druga pravna osoba koja samostalno i trajno obavlja djelatnost radi stjecanja dobiti, dohotka ili prihoda,
- tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident).

Kao fizička osoba obveznik poreza na dobit može biti osoba koja izjavi da će platiti porez na dobit umjesto poreza na dohodak ili obvezno, pod uvjetom:

- ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvarila ukupni primitak veći od 2 mil. kuna
- ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvarila dohodak veći od 400.000 kuna
- ako ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2 mil. kuna, ili − ako u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika.
- Društva u stečaju (Zakon o porezu na dobit NN 177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14, čl.2.)

2. 2. 1. Porezno razdoblje

Porezno razdoblje je u pravilu kalendarska godina, dio poslovne godine ili razdoblje likvidacije. Na zahtjev poreznog obveznika Porezna uprava može odobriti da se porezno razdoblje i kalendarska godina razlikuju, ali pri tome porezno razdoblje ne smije prelaziti razdoblje od 12 mjeseci.

Prema Zakonu o porezu na dobit, izabrano porezno razdoblje obveznik ne može mijenjati tri godine. (Narodne novine broj (177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14 ,čl.29. st.2.)

2. 2.2. Porezna osnovica

Porezna osnovica predstavlja dobitak koji se izračunava kao razlika između prihoda i rashoda, utvrđena u računovodstvenim propisima. Ona je uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

Poreznu osnovicu poreznog obveznika rezidenta čini dobit ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu.

Dok poreznu osnovicu nerezidenta čini samo dobit ostvarena u tuzemstvu, a utvrđuje se prema odredbama ovog Zakona. (Zakon o porezu na dobit NN (177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14) čl.5,st.2.

U poreznu osnovicu ulazi i dobit ostvarena u postupku likvidacije. Zakon posebno definira stavke koje uvećavaju odnosno umanjuju dobit. Drugim riječima, za potrebe oporezivanja propisuju se prihodi, odnosno rashodi koji utječu na konačnu veličinu osnovice poreza na dobit.

Porezna osnovica povećava se :

- za svotu amortizacije iznad propisanih stopa
- za 70% troškova reprezentacije
- za 30% troškova osim troškova osiguranja i kamata nastalih u vezi sa vlastitim ili unajmljenim vozilima za osobni prijevoz
- za rashode od vrijednosnih usklađenje dionica i udjela
- za skrivene isplate (kazne, zatezne kamate, troškovi prisilne naknade,manjkove)
- za darovanja iznad propisane stope (2%)
- za troškove koji se odnose na privatni život dioničara i članova društva, te zaposlenika, uključujući i pripadajući PDV

Porezna se osnovica umanjuje za:

- prihode od dividendi i udjela u dobiti,
- prihode od vrijednosnih usklađenja dionica i udjela (nerealizirani dobici) ako su bili uključeni u poreznu osnovicu,
- prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja,
- svotu amortizacije koja nije bila porezno priznata u prijašnjim razdobljima,
- svotu poreznog oslobođenja ili olakšice propisane posebnim propisima

2. 2. 3. Amortizacija

Posebna pozornost se posvećuje amortizaciji, što i nije sporno ,budući da u ukupnom iznosu troškova poslovanja amortizacija zauzima značajno mjesto.

Za iznos amortizacije smanjuje se osnovica poreza na dobit, a samim time i porezni dug.
Poznato je da je cilj svakog poduzetnika da ostvari maksimalnu dobit, zbog čega i je bitno kako će se s poreznog stajališta tretirati obračun amortizacije. Amortizacija kao trošak anticipiranih vrijednosti u procesu reprodukcije je trošak poslovanja koji rezultira iz otpisivanja dugoročnih ulaganja u osnovna sredstva na obračunska razdoblja u okviru vijeka trajanja osnovnih sredstva.(Jelčić,2011.)
Amortizacija se obračunava pojedinačno.

2. 2. 4. Porezne stope

Porezna stopa Od 1994. godine poduzetnička dobit tuzemnih i inozemnih poreznih obveznika oporezuje se po jedinstvenoj stopi od 25%. Izmjene su donesene krajem 1996. Godine kada se stopa povećava na 35% kako bi bila usklađena s gornjom stopom poreza na dohodak. Radi poticanja ulaganja nakon 2000. godine stopa poreza na dobit smanjena je na 20%, što samu Hrvatsku svrstava u red zemalja s relativno niskom stopom oporezivanja dobiti.

2. 2. 5. Porezne olakšice

Porezne olakšice kao i oporezivanje dohotka, tako se i pri oporezivanju dobiti primjenjuju porezne olakšice. One se primjenjuju na gospodarske djelatnosti koje se obavljaju na područjima posebne državne skrbi, pod uvjetom da porezni obveznik zapošljava više od pet zaposlenika, pri čemu više od polovice njih ima prebivalište i boravište na tom području najmanje devet mjeseci i to ako se radi o:

− području I. skupine − tada je porezni obveznik potpuno oslobođen plaćanja poreza,

− području II. skupine − tada porezni obveznik plaća samo 25% propisane stope,

− području III. skupine − tada porezni obveznik plaća 75% propisane porezne stope.

2. 2. 6. Porez po odbitku

Porez po odbitku: Porez na dobit po odbitku jest porez koji se plaća na dobit što je nerezident ostvari u Hrvatskoj. Porez na dobit po odbitku plaća se po stopi od 15% na kamate plaćene inozemnim pravnim osobama te na autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva, za usluge istraživanja tržišta, porezne i revizorske usluge i na usluge svakoga poslovnog savjetovanja plaćene inozemnim osobama. Od 2005. ukinut je porez na dobit po odbitku na dividende, koji se u prethodnim godinama plaćao po stopi od 15%

Porez na dobit uplaćuje se mjesečnim akontacijama izračunatim na osnovu porezne prijave za prethodno razdoblje oporezivanja (prethodna kalendarska godina). Godišnja prijava podnosi se najkasnije četiri mjeseca nakon završetka godine (s nekim izuzecima) kada je potrebno uplatu akontacija izjednačiti s obračunatom godišnjom obvezom (uplatom premalo uplaćenog poreza ili zahtjevom za povrat preplaćenog poreza ili se preplaćeni iznos uračunava u obvezu slijedećeg razdoblja).

Porez plaćen u inozemstvu može se uračunati u tuzemni porez najviše do iznosa poreza na dobit koji bi za tako ostvarenu dobit ili prihode porezni obveznik platio u tuzemstvu (metoda običnog odbitka)

2.3. Trošarine

2.3.1. Općenito o trošarinama

Trošarine spadaju u poseban podsustav poreza na promet. Posebnim porezima (ili trošarinama odnosno akcizama) oporezuje se promet određenih proizvoda, a plaćaju ih proizvođači ili uvoznici, i to u apsolutnom iznosu po jedinici mjere tog proizvoda (kilogramu, litri, komadu, u postotku od cijene i sl.).

Trošarina je prema tome takav porezni oblik kojim se oporezuje samo jedan ili nekoliko istovrsnih proizvoda . Trošarine se još nazivaju posebni ili pojedinačni porez na promet te akcize. Često se puno puta neopravdano žele naglasiti razlike između trošarina i akciza na jednoj, te pojedinačnih potrošnih poreza na drugoj strani, kao što je slučaj s porezom na piće. Naime, trošarine treba promatrati kao porez koji se plaća prilikom izuzimanja robe iz gospodarskog okruženja u svrhu njezine upotrebe u daljnjoj poduzetničkoj ili državnoj proizvodnji ili u svrhu potrošnje od strane krajnjeg potrošača. Pri tome ekonomska snaga poreznog obveznika ne igra nikakvu ulogu, jer trošarine ne terete ekonomsku snagu, nego ekonomsku upotrebu dohotka, bez obzira radi li se o fizičkoj ili pravnoj osobi .(Šimović J.& Šimović H.,2006.)

Možda najvažnija karakteristika trošarina su njihova fiskalna izdašnost. Obvezi plaćanja posebnih poreza na promet uglavnom podliježu proizvodi koje upotrebljava veliki broj potrošača i koji služe za postizanje određene kvalitete njihovog življenja. Uglavnom su to proizvodi čija je potražnja relativno neelastična (alkohol, duhan, benzin), odnosno uvođenje trošarina i rast njihovih cijena neće bitno utjecati na smanjenje količina njihove potrošnje. Time trošarine skupa s općim porezom na promet čine jedan od izdašnijih državnih prihoda kako u svijetu tako i u Hrvatskoj.

2. 3.2. Trošarine u Hrvatskoj

U Hrvatskoj posebnim se porezima (ili trošarinama odnosno akcizama) oporezuje promet određenih proizvoda, a plaćaju ih proizvođači ili uvoznici, i to u apsolutnom iznosu po jedinici mjere tog proizvoda (kilogramu, litri, komadu i sl.). Porez plaćaju proizvođači ili uvoznici te oni koji nabavljaju ili primaju te proizvode iz inozemstva, osim onih koji su prema carinskim propisima oslobođeni takvog plaćanja.

U Hrvatskoj se naplaćuje devet trošarina, odnosno posebnih poreza, a oni su:

1. Posebni porezi na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove
2. Poseban porez na naftne derivate
3. Poseban porez na alkohol
4. Poseban porez na pivo
5. Poseban porez na bezalkoholna pića
6. Poseban porez na duhan i duhanske proizvode
7. Poseban porez na kavu
8. Poseban porez na luksuzne proizvode
9. Porez na potrošnju

Trošarine su uglavnom prihodi državnog proračuna, pa tako i u Hrvatskoj sve postojeće trošarine čine prihode središnjeg državnog proračuna. Iznimka je jedino porez na potrošnju koji čini prihoda proračuna općina i gradova na području kojih se naplaćuje.

2.4. Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću

2. 4.1. Porezi na dobitke od lutrijskih igara na sreću i naknada za priređivanje lutrijskih igara na sreću

Porezni obveznik je obveznik obračuna i plaćanja poreza po odbitku .Za priređivanje lutrijskih igara priređivač plaća mjesečnu naknadu u iznosu od 10% od osnovice koju kod svih oblika lutrija čini ukupna vrijednost prodanih srećaka, odnosno ukupna vrijednost primljenih uplata za pojedinu igru.

Prema Zakonu o igrama na sreću ,porez na dobitke od lutrijskih igara plaćaju fizičke osobe koje stječu dobitke od igara na sreću .Osnovica za obračun poreza na novčana dobitke jest novčani iznos pojedinačnog dobitka, a osnovica poreza na dobitak koji se sastoje od stvari je tržišna vrijednost tih stvari. (Narodne novine broj 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14 , čl.18 st.2.)

Porez na dobitke plaća se po stopi od 10 % na dobitke iznad 750,00 kn do 10.000,00 kn , po stopi od 15% na dobitke iznad 10.000,00 kuna do 30.000,00 kuna, po stopi od 20 % na dobitke iznad 30.000,00 kuna do 500.000,00 kuna, a po stopi od 30 % na dobitke iznad 500.000,00 kuna.

2. 4. 2.Naknade za priređivanje igara na sreću u casinima

Obveznik je priređivač igra na sreću

OSNOVICA NAKNADE	Mjesečna naknada: 1. Zbroj dnevnih obračuna svih stolova 2. Zbroj dnevnih obračuna svih automata 3. Postotak uplate koji priređivač zadržava od svih igrača kod igara koje igrači igraju jedan protiv drugoga 4. Postotak uplate koji priređivač zadržava od svih sudionika turnira Godišnje naknade: 1. Godišnja naknada za priređivanje igara na sreću u casinima 2. Godišnja naknada za priređivanje casino igara putem interaktivnih prodajnih kanala on-line igranja
STOPA / IZNOS	Iznos mjesečne naknade: 1. 15% na zbroj dnevnih obračuna svih stolova 2. 15% na zbroj dnevnih obračuna svih automata 3. 15% na postotak uplate koji priređivač zadržava od svih igrača kod igara koje igrači igraju jedan protiv drugoga 4. 25% na postotak uplate koji priređivač zadržava od svih sudionika turnira Iznos godišnje naknade: 1. Iznos godišnje naknade za priređivanje igara na sreću u casinima - 500.000,00 kn 2. Iznos godišnje naknade za priređivanje casino igara putem interaktivnih prodajnih kanala on-line igranja - 3.000.000,

2. 4.3. Porez na dobitke od igara klađenja i naknade za priređivanje igara klađenja

Tablica 2.: Prikaz porezne osnovice i poreznih stopa u igrama na klađenju

POREZNI OBVEZNIK	OBVEZNIK OBRAČUNA I PLAĆANJA POREZA PO ODBITKU	POREZNA OSNOVICA - NOVČANI IZNOS POJEDINAČNOG DOBITKA KOJI PREDSTAVLJA RAZLIKU IZMEĐU OSTVARENOG DOBITKA I IZNOSA UPLAĆENOG U IGRU PO POJEDINOM LISTIĆU	POREZNA STOPA	ROK PLAĆANJA POREZA
Fizička osoba koja ostvaruje dobitak od igara klađenja	Priređivač igre klađenja	Dobitak do 10.000,00 kn	10%	Do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec
		Dobitak iznad 10.000,00 kn do 30.000,00 kn	15%	
		Dobitak iznad 30.000,00 kn do 500.000,00 kn	20%	
		Dobitak iznad 500.000,00 kn	30%	

IZVOR: http://www.porezna-uprava.hr/

2. 4. 4. Naknade za priređivanje igara na sreću na automatima

OBVEZNIK	Priređivač igre na sreću na automatima
OSNOVICA NAKNADE	Mjesečna osnovica naknade: zbroj dnevnih obračuna svih istovrsnih automata za igre na sreću Godišnje naknade: 1. Godišnja naknada za priređivanje igara na sreću na automatima 2. Godišnja naknada za priređivanje igara na sreću u automat klubu na elektronskom roulettu do 6 igraćih mjesta 3. Godišnja naknada za priređivanje igara na sreću u automat klubu na elektronskom roulettu iznad 6 igraćih mjesta automat-klubu
STOPA / IZNOS	Iznos mjesečne naknade: 25% od osnovice Iznos godišnje naknade: 1. Iznos godišnje naknade za priređivanje igara na sreću na automatima - 10.000,00 kn po automatu 2. Iznos godišnje naknade za priređivanje igara na sreću u automat klubu na elektronskom roulettu do 6 igraćih mjesta — 40.000,00 kn 3. Iznos godišnje naknade za priređivanje igara na sreću u automat klubu na elektronskom roulettu iznad 6 igraćih mjesta — 50.000,00 kn

3. ŽUPANIJSKI POREZI

3. 1. Porez na nasljedstva i darove

Porezni su obveznici pravne i fizičke osobe koje u RH naslijede, prime na dar ili stekne po drugoj osnovi bez naknade imovinu na koju se plaća porez na nasljedstva i darove.

Izuzetak su : Pravne i fizičke osobe odnosno rezidenti i nerezidenti u Rh koji naslijede, prime na dar ili po drugoj osnovi, bez naknade, prime imovinu na koju se plaća porez na nasljedstva i darove, prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost

Oslobođenja :

- Bračni drug, krvni srodnici u ravnoj liniji, posvojenici ili posvojitelji umrlog ili darovatelja
- Braća i sestre, njihovi potomci te zetovi i snahe ostavitelja ili darovatelja, ukoliko su u trenutku njegove smrti živjeli u zajedničkom kućanstvu
- Fizičke i pravne osobe kojima je pokretnina darovana bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u vezi Domovinskoga rata
- Humanitarne udruge, Crveni križ, tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne samouprave osnovane na temelju posebnih propisa
- Fizičke i pravne osobe koje po posebnim propisima primaju darove (donacije)

Porezna osnovica je svota gotovog novca i tržišna vrijednost imovine (financijske ili nefinancijske) na dan utvrđivanja porezne obveze, a nakon odbitka dugova i troškova koji se odnose na imovinu na koju se plaća porez.

Porezna stopa do 5%,propisuje se županijskim odlukama

3. 2. Porez na cestovna i motorna vozila

Pravni obveznik u ovome slučaju je pravna i fizička osoba koja je vlasnik registriranih osobnih automobila i motocikla.
Oporezivanje se vrši na osobni automobil (do 10 god starosti) i motocikl. Oporezuje se prema snazi motora iskazanoj u kW i godinama starosti vozila.

Oslobođenja : Porez na cestovna motorna vozila ne plaće se:

- Na vozila RH i jedinica lokalne i područne (regionalne)samouprave
- Na vozila tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Na vozila zdravstvenih ustanova i vatrogasnih jedinica
- Na vozila diplomatskih i konzularnih predstavništva i stranog diplomatskog osoblja
- Na posebna vozila kojima vlasnici obavljaju registriranu djelatnost za prijevoz umrlih i taksi službu.

3. 3. Porez na plovila

Pravni obveznik je pravna ili fizička osoba odnosno vlasnik plovila.

Oporezivanje se vrši tako da se gleda koliko je to plovilo prema dužini iskazanoj u metrima, s kabinom ili bez kabine,te snazi motora iskazanoj u Kw.

Oslobođenja: Porez na plovila ne plaća se na plovila kojima se obavlja registrirana djelatnost i brodice u vlasništvu domicilnog stanovništva na otocima koje služe za nužnu organizaciju života i održavanje posjeda na otocima.

3. 4. Porez na automate za igru

Poreznim obveznikom smatra se svaka pravna i fizička osoba koje automate za zabavne igre stavlja u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima,javnim objektima i dr. javnim prostorima.

Oslobođenja: Porez na automate za zabavne igre ne plaća se na automate za zabavu vrste biljar, ako imaju na vidnom mjestu istaknutu markicu Hrvatskog biljarskog saveza.

4. GRADSKI ILI OPĆINSKI POREZI

4. 1. Prirez porezu na dohodak

Obveznik prireza na dohodak je obveznik s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u gradu ili općini u kojima je propisana obveza plaćanja prireza.

Isplatitelj dohotka od kapitala dužan je obračunati, obustaviti i uplatiti prirez istodobno kad poreznom obvezniku obračunava i plaća porez na dohodak. Iznimno, obveznik poreza na dohodak koji prima naknadu neposredno iz inozemstva sam obračunava i uplaćuje prirez porezu na dohodak istodobno kad obračunava i plaća porez na dohodak.

Prirez porezu na dohodak izračunava se tako da se utvrđeni iznos na dohodak pomnoži s propisano stopom prireza.

Prema Ministarstvu financija,Porezne uprave; Stope prireza su sljedeće

1. Općina do 10 %
2. Grad ispod 30.000 stanovnika do 12%
3. Grad iznad 30.000 stanovnika do 15%
4. Grad Zagreb do 30%

Stope prireza na dohodak po gradovima i općinama se razlikuju. Najniža stopa je 1% (Bale, Belica, Erdut, Lanišće, Lupoglav, Motovun, Sveti Lovreč, Vižinada, Zadvarje), a najveću stopu prireza ima grad Zagreb gdje iznosi 18%.

4. 2. Porez na potrošnju

Obveznik poreza na potrošnju je pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Razdoblje oporezivanja je od prvog do posljednjeg dana u mjesecu.

Porezna osnovica je prodajna cijena pića koje se proda u ugostiteljskim objektima.

Porezna stopa je do 3% prema odluci grada / općine.

4. 3. Porez na kuće za odmor

Porezni obveznik je pravna i fizička osoba vlasnik kuće za odmor.

Iznos poreza je od 5,00 kn do 15,00 kn po četvornom metru korisne površine.

Oslobođenja : Porez na kuće za odmor ne plaća se:

- Na kuće za odmor koje se ne mogu koristiti zbog ratnih razaranja i prirodnih nepogoda (poplava, požar, potres) te starosti i trošnosti,
- Na kuće za odmor za vrijeme dok su u njima smješteni prognanici i izbjeglice
- Na odmarališta u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja služe za smještaj djece do 15 godina starosti
- Odlukom općine ili grada mogu se propisati i druga oslobođenja od plaćanja poreza na kuće za odmor iz gospodarstvenih i socijalnih razloga.

4. 4. Porez na tvrtku ili naziv

Porezni obveznik je fizička i pravna osoba koja je obveznik poreza na dobit ili poreza na dohodak i registrirana je za obavljanje djelatnosti.

Iznos poreza iznosi do 2.000,00 kuna po svakoj tvrtki ili nazivu.

Oslobođenja: Pravne i fizičke osobe koje ne obavljaju djelatnost ne plaćaju porez na tvrtku .

4. 5. Porez na korištenje javnih površina

Porezni obveznik je pravna i fizička osoba koja koristi javnu površinu. Iznos poreza propisuje općina ili grad.

5. ZAJEDNIČKI POREZI

5. 1 Porez na dohodak

Porezi su važan izvor prihoda svake države. Oni su oblik prisilnog davanja i nemaju izravnu protučinidbu.

Počeci poreza datiraju još iz plemenskih zajednica kada su se zbog zajedničkih potreba davala prava na udio u plijenu plemena. O razvoju poreznih oblika može se govoriti te u 20. stoljeću kada je gospodarski razvitak i razvoj kapitalizma doveo do stvaranja novih struktura oporezivanja u kojem najveću zastupljenost ima porez na dohodak, porez na dobit te porez na promet.

Porez na dohodak razvio se u Engleskoj krajem 18. stoljeća kada ga je William Pitt mlađi uveo za potrebe financiranja rata protiv Napoleona.

5. 1. 1. Pojam poreza na dohodak

Porez na dohodak definira se kao izravni porez, tj. kao porez koji se nameće izravno na dohodak osobe ili domaćinstva koje bi trebali snositi porezni teret. Porez na dohodak najtipičniji je oblik izravnih poreza, dok je porez na promet najtipičniji neizravni oblik poreza.

Porez na dohodak nameće se na oporezivi dohodak pojedinaca, obično prema progresivnim poreznim stopama. Upravo je to njegovo strukturno obilježje jedna od temeljnih vrijednosti poreza na dohodak jer se zbog tog svojstva on može dobro prilagoditi sposobnosti plaćanja pojedinaca i domaćinstva. Kako se može dobro prilagoditi sposobnosti plaćanja, njegovom se primjenom odnosno unošenjem progresivnosti u njegov sustav može postići pravednija raspodjela dohotka nakon oporezivanja nego prije oporezivanja. Zato je on u najvećem broju zemalja jedan od osnovnih poreza čijom se progresivnosti unosi pravednost u porezni sustav. Tako se porez na dohodak sa stajališta pravednosti smatra superiornim s obzirom na ostale poreze. (Kesner-Škreb M.,2000.)

Porez na dohodak i plaćanje utvrđuje se Zakonom o porezu na dohodak.

Prema ovom Zakonu porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak.(Narodne novine broj 144/12)

Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

Porezni izvor čine sva ona dobra koja pripadaju poreznom obvezniku i iz kojih porezni obveznik plaća porez. Izvor plaćanja poreza može biti prihod, dohodak i imovina. Oporezivanjem se zahvaća samo dio prihoda, odnosno dohotka. Samo u iznimnim slučajevima porezna obaveza podmiruje se iz imovine (realni porez na imovinu). U praksi susrećemo raznovrsne poreze na imovinu. Kod tih je poreza, doduše visina porezne obaveze

utvrđena ovisno o vrijednosti imovine, ali porezni obveznici porez na imovinu plaćaju iz svojih prihoda, odnosno iz dohodaka (porez na imovinu).

Pri oporezivanju prihoda kao porezni izvor služi prinos ostvaren obavljanjem određene djelatnosti (npr. prihod iz poljoprivrede), odnosno prihod dobiven od imovine ili na osnovi vlasničkog prava (npr. prihod: od autorskih prava). Ako kao izvor plaćanja poreza služi dohodak poreznog obveznika. oporezuju se svi njegovi prihodi neovisno o tome odakle oni potječu.(Jelčić, B.,1990.)

Prema Pravilniku o porezu na dohodak, izvori dohotka su primici od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugih primitaka. (Narodne novine broj 79/13)

Dohodak koji se oporezuje prema izvoru dohotka jest:

1. dohodak od nesamostalnog rada,
2. dohodak od samostalne djelatnosti,
3. dohodak od imovine i imovinskih prava,
4. dohodak od kapitala,
5. dohodak od osiguranja,
6. drugi dohodak

5. 1. 2. Porezno razdoblje

Prema Zakonu o porezu na dohodak, porezno razdoblje je, u pravilu, kalendarska godina, a može biti kraće od kalendarske godine u sljedećim slučajevima:

1. ako rezident tijekom iste kalendarske godine postane nerezident ili obratno, u kojem slučaju porezno razdoblje obuhvaća razdoblje u kojemu je fizička osoba bila rezident ili nerezident,
2. rođenja ili smrti poreznog obveznika.

5. 1. 3. Porezna osnovica

Porezna osnovica je ostvareni dohodak kao razlika primitaka i izdataka u istom poreznom razdoblju, različito za svaku kategoriju dohotka. Za razliku od oporezivanja dobiti po načelu obračunskog računovodstva, oporezivanje dohotka vrši se primjenom načela blagajne (ostvarenih primitaka i nastalih izdataka). Primici su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku pritekla u poreznom razdoblju. Izdaci su svi odljevi dobara s novčanom vrijednošću izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja tih primitaka.

5. 1. 4. Povlaštenja

Povlaštenja u sustavu poreza na dohodak sastoje se od oslobođenja za hrvatske ratne vojne invalide i članove obitelji stradalih branitelja, olakšica za potpomognuta područja i Grad Vukovar, osobama koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost, poticaja zapošljavanja, obrazovanje i izobrazbu te istraživanja i razvoja.

5 .1. 5. Porez na dohodak od kapitala

Na primitak od kapitala obračunava se i plaća:

1. Porez na dohodak od kapitala,
2. Prirez porezu na dohodak, ako je propisan gradskom ili općinskom odlukom na čijem području obveznik poreza na dohodak ima prebivalište ili uobičajeno boravište

5.1.5.1. Primici koji čine dohodak od kapitala

U dohodak od kapitala ubrajaju se sljedeći primici što ih fizičke osobe ostvare tijekom godine:

- Primici od dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iznad 12.000,00 kn godišnje
- Primici od udjela u dobiti članova uprave i radnika trgovačkih društava ostvareni dodjelom vlastitih dionica ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica
- Primici od izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja od strane dioničara i članova trgovačkih društava za njihove privatne potrebe (skrivene isplate dobiti)
- Primici od izuzimanja imovine i korištenje usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja od strane fizičkih osoba koje obavljaju obrtničku djelatnost, djelatnost slobodnih zanimanja i djelatnost poljoprivrede i šumarstva, a te se djelatnosti oporezuju porezom na dobit
- Primici od kamata što ih fizičke osobe ostvaruju od potraživanja po osnovi zajmova i kredita što su ih dali drugim osobama, uključivo i primitke što su ostvareni preko banaka po komisionim kreditima.

5.1.6. Razvoj poreza na dohodak u Hrvatskoj

Razvoj poreza na dohodak u Hrvatskoj može se promatrati u tri razdoblja, a vežu se uz uvođenje novih Zakona o porezu na dohodak. Prvo razdoblje je od 1994. do 2000. godine, drugo razdoblje je od 2001. do 2004. godine, a treće od 2005. do 2010. godine.

Sintetički porez na dohodak u Hrvatskoj je uveden početkom 1994. godine. Do tada se oporezivanje dohotka temeljilo na cedularnom ili analitičkom sustavu oporezivanja pri čemu su za svaki analitički porez bile propisane posebne porezne stope te olakšice i oslobođenja. Donošenjem novog Zakona o porezu na dohodak (NN 109/93) Hrvatska je prihvatila tadašnji međunarodni trend u poreznim reformama. Osim što je uveden sintetički model oporezivanja dohotka, novim Zakonom reduciran je broj nestandardnih olakšica i oslobođenja.

5.2. Porez na promet nekretnina

Prema Zakonu o porezu na promet nekretnina, obveznik poreza na promet nekretnina je stjecatelj nekretnine. (Narodne novine broj 69/97, 26/00,127/00,153/02,22/11,143/14, čl.6.st.1.)

Porezna osnovica je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze. Ako porezni obveznik ne prijavi nastanak porezne obveze u roku od 30 dana njezina nastanka ispostavi Porezne uprave na čijem je području nekretnina tada je porezna osnovica tržišna vrijednost nekretnine u trenutku prijave, odnosno saznanja Porezne uprave za nastanak porezne obveze (prema stanju nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze).

Porezna stopa odnosno porez na promet nekretnina plaća se po stopi od 5%

6. KOMPARACIJA POREZNOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE S POREZNIM SUSTAVIMA OSTALIH DRŽAVA ČLANICA

Tablica 3.: Porezna struktura u zemljama OECD-a u periodu od 1965 do 2001 godine.

	1965	1975	1985	1995	2001
Porez na dohodak	26	30	30	27	26
Porez na dobit	9	8	8	8	9
Doprinosi (socijalno osig.)	18	22	22	25	25
Payroll	1	1	1	1	1
Imovinski porezi	8	6	5	5	5
Opći porez na potrošnju	12	13	16	18	18
Posebni porezi na potrošnju	24	18	16	13	11
Ostali porezi	2	2	2	3	3
UKUPNO	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

IZVOR: www.oecd.com

U Tablici 3. Vidljivo je prikazano kako je porez na promet (opći + posebni) najizdašniji porezni oblik zbirno gledajući s čak 29% udjela u ukupnim poreznim prihodima. Ti se podaci razlikuju od zemlje do zemlje. No, za one zemlje koje su uvele PDV kao oblik oporezivanja opće potrošnje, slobodno se može reći kako je porez na promet najizdašniji porezni oblik (OECD, 2003).

U Hrvatskoj je PDV najizdašniji porezni prihod. U Tablici 3. prikazani su prihodi konsolidirane opće države. U 2005. godini oni su u Hrvatskoj iznosili više od 32 milijarde kuna, što je čak 53% ukupnih poreznih prihoda ili 31% ukupnih prihoda (uključujući doprinose i pomoći) konsolidirane opće države, odnosno čak 14,1 % BDP-a

Porez na promet spada danas među najizdašnije prihode poreznih sustava suvremenih država.

Tablica 4.: Stope PDV-a u zemljama EU

Member States	Code	Super Reduced Rate	Reduced Rate	Standard Rate	Parking Rate
Belgium	BE	-	6 / 12	21	12
Bulgaria	BG	-	9	20	-
Czech Republic	CZ	-	10 / 15	21	-
Denmark	DK	-	-	25	-
Germany	DE	-	7	19	-
Estonia	EE	-	9	20	-
Greece	EL	-	6 / 13	23	-
Spain	ES	4	10	21	-
France	FR	2,1	5,5 / 10	20	-
Croatia	HR	-	5 / 13	25	-
Ireland	IE	4,8	9 / 13,5	23	13,5
Italy	IT	4	10	22	-
Cyprus	CY	-	5 / 9	19	-
Latvia	LV	-	12	21	-
Lithuania	LT	-	5 / 9	21	-
Luxembourg	LU	3	8	17	14
Hungary	HU	-	5 / 18	27	-
Malta	MT	-	5 / 7	18	-
Netherlands	NL	-	6	21	-
Austria	AT	-	10	20	12
Poland	PL	-	5 / 8	23	-
Portugal	PT	-	6 / 13	23	13
Romania	RO	-	5 / 9	24	-
Slovenia	SI	-	9,5	22	-
Slovakia	SK	-	10	20	-
Finland	FI	-	10 / 14	24	-
Sweden	SE	-	6 / 12	25	-
United Kingdom	UK	-	5	20	-

Izvor:http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

U tablici 4. Vidljivo su prikazane stope PDV-a u EU zemljama. Kao što vidimo u tablici Hrvatska se po općoj stopi PDV-a od 25 % i predloženoj međustopi od 13% nalazi gotovo na samome vrhu tablice. Iznad nje je jedino Mađarska sa stopom PDV-a od 27 % i međustopom od 18%. Također možemo vidjeti kako uz Hrvatsku stopu od 25 % imaju Švedska i Danska, međutim Švedska ima međustopu od 12 % a Danska je uopće nema.

Nadalje gledajući tablicu vidljivo je prikazano kako najmanju stopu ima Luksemburg koji koristi minimalnu stopu od 17 % a koristi i sniženu stopu od 8%. Također koristi i parking stopu od 14% na slijedeće proizvode i usluge: određena vina, kruta mineralna goriva, mineralna ulja i drvo koje se koristi za gorivo, ali ne za grijanje, proizvode za pranje i čišćenje, reklamni materijal, paru i toplinu osim one koju proizvodi toplana, davanje kredita i jamstava od strane osoba koje ne daju kredit.

Sa druge strane najvišu standardnu stopu primjenjuje Mađarska (27%) koja drži rekord i sa najvišom sniženom stopom od 18% koju primjenjuje od 1. srpnja 2009. godine na mlijeko i mliječne proizvode, proizvode koji sadrže žitarice, škrob, brašno, mlijeko kao i na usluge hotelskog smještaja.

Slika 1.: Grafikon najviših stopa poreza na dohodak u odabranim zemljama 2010.

Kao što vidimo iz prikazanoga grafikona iz 2010.god Hrvatska je uz Sloveniju opet pri samom vrhu.

Slika 2. Grafikon ; Porezni dohodak

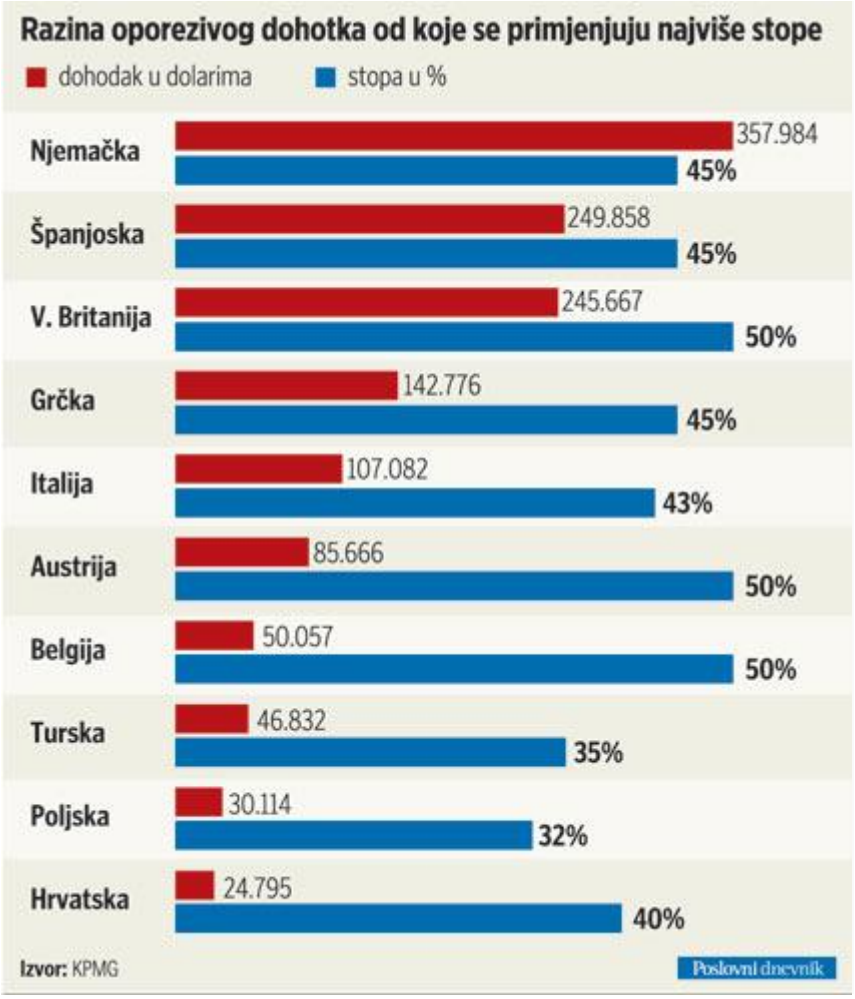

Izvor: http://www.poslovni.hr

ZAKLJUČAK

Država stječe prihode u obliku poreza, doprinosa, naknada, javnog duga i temeljem vlastite gospodarske djelatlosti (od državnih poduzeća).

Najvažniji instrument prikupljanja prihoda u svim državama su **porezi.**

Nakon što je Hrvatska, 01. siječnja 1998. godine uvela plaćanje poreza na dodatnu vrijednost, Zakonom o porezu na dodanu vrijednost, PDV je postao najveći porezni prihod državnog proračuna.

Kada je PDV počeo s primjenom, zbog primjene jednostopnog sustava, već je bio u visokom stupnju usklađen sa Šestom smjernicom. Postupno, zbog političkih, socijalnih i gospodarskih pritisaka prešlo se na višestopni sustav i udaljilo od početnog visokog stupnja usklađenosti na polju visine i broja poreznih stopa. Tako je početna stopa PDV-a u Republici Hrvatskoj iznosila 22% na sve proizvode. Krajem 1999. godine uvedena je nulta stopa. Stope su se po kategorijama mijenjale nekoliko puta. Trenutna stopa PDV-a u Hrvatskoj iznosi 25% sa međustopama od 5% i 13%.

U Republici Hrvatskoj je u primjeni potrošni oblik poreza na dodanu vrijednost, koji se primjenjuje prema načelu odredišta, a iznos porezne obveze izračunava se pomoću kreditne metode.

Porezni sustav je sastavni dio svake države. U dvije različite zemlje nije moguće primjenjivati identični porezni sustav. Zakonom o neposrednim porezima bio je utvrđen sustav, izvori i vrste poreza koje pravne i fizičke osobe plaćaju na ostvarenu dobit, iz osobnog dohotka, na prihode i na stjecanje imovine. Sredstva ubrana porezima ustanovljenima tim zakonom, služila su za financiranje društvenih potreba društveno političkih zajednica u SR

Hrvatskoj. Hrvatski porezni sustav temelji se na načelima jednakosti i pravednosti, pri čemu su svi građani dužni sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima. Porezna uprava svoju zadaću obavlja poštujući ova ustavna načela.

Tako je pristupanje Hrvatske u punopravno članstvo EU postavilo pred Poreznu upravu nove izazove. Izmijenjeni su pojedini porezni propisi a najveće izmjene su se dogodile u sustavu poreza na dodanu vrijednost. Suradnja s poreznim upravama zemalja članica je postala puno intenzivnija a posebno na području razmjene informacija i nadzora. Provode se usporedni nadzori sa kolegama iz drugih država članica a sve sa ciljem sprečavanja utaje poreza i zbog zlouporabe sustava PDV-a.

Ubiranjem poreza pojavljuje se i izbjegavanje plaćanja porezne obveze, a to izbjegavanje često prerasta u utaju poreza. Utaja poreza narušava porezni sustav. Na utaju poreza utječe niz određenih čimbenika , kao što su : visina poreznog opterećenja, pravedna raspodjela poreznog tereta, tehnika oporezivanja, odnos porezne administracije prema poreznim obveznicima i porezni moral. U Republici Hrvatskoj porezni moral jako je nizak iz toga razloga što većina smatra kako je utaja poreza normalna i opravdana. Ovdje pričamo o raznim oblicima utaje poreza, a koji se najčešće mogu sresti kod obračunavanja PDV-a. Opće poznato je da je PDV najveći prihod državnog proračuna jer on čini ukupno 80% ukupnog poreznog prihoda.

Kad govorimo o utaji PDV-a, najčešći slučajevi se događaju: kod poslodavaca koji glavninu svoga prihoda naplaćuju u gotovini, kojima je žiro-račun blokiran, koji prikazuju lažne izvozne isporuke, koji vrše isporuke dobara i usluga «na crno», koji iskazuju netočne podatke u poreznim prijavama. Osim navedenih čestih slučajeva, utaja poreza se vrši putem tzv. feniks poduzeća u kojima nema zaposlenih, nema poslovnih prostorija, sjedište je na nepostojećoj adresi, nema poslovne imovine itd. Upravo zbog svega ovoga sama Porezna uprava unosi nove mjere predostrožnosti.

Kristina Furač

POPIS LITERATURE

1. Barbara Jelčić, Porezi (opći dio), Plejada, Zagreb 2011.
2. Jelčić Barbara,Jelčić Božidar, Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb,1998.
3. Jelčić, B.: Javne financije, RriFPlus, Zagreb, 2001.
4. Jelčić, B.: Nauka o financijama i financijsko pravo,Informator, Zagreb, 1990.
5. Kesner-Škreb, M.: Porezni odbici – pojmovnik, Financijska teorija i praksa,Institut za javne financije, Zagreb 2000.
6. Šimović Jure & Šimović Hrvoje , Fiskalni sustav i fiskalna politika europske unije, Pravni fakultet, Zagreb 2006.
7. Zoran Jančiev, Josip Supić ,Hrvatski porezni sustav ,Institut za javne financije , Zagreb 2015.

Pravni izvori

1. Opći porezni zakon
   (NN br. 147/08,18/11,78/12, 136/12, 73/13, 26/15 ,čl.13.)

2. Zakon o porezu na dobit
   (NN br. 177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14, čl.2.)

   (NN br. 177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14 ,čl.29. st.2.)

   (NN br.177/04, 90/05, 57/06,146/08,80/10, 22/12,148/13, 143/14 čl.5,st.2.)

3. Zakon o porezu na dodanu vrijednost
   (NN br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 ,čl.1 st.1)

4. Zakon o porezu na dohodak
   (NN br. 144/12)

   (NN br. 109/93)

5. Pravilnik o porezu na dohodak
   (NN br. 79/13)

6. Zakon o porezu na promet nekretnina
   (NN br. 69/97, 26/00,127/00, 153/02, 22/11, 143/14 čl.6 st.1)

7. Zakon o igrama na sreću
   (NN br. 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14 čl. 18 st.2)

Web izvori

1. www.porezna-uprava.hr
2. www.index.hr/vijesti/clanak
3. www.banka.hr
4. www.poslovni.hr

POPIS TABLICA, FOTOGRAFIJA, SHEMA I GRAFIKONA

Tablica1. : Porezni sustav Republike Hrvatske, str. 4

Tablica2. : Prikaz porezne osnovice i poreznih stopa u igrama na klađenju, str. 20.

Tablica3. : Porezna struktura u zemljama OECD-a u periodu od 1965 do 2001 godine. , str. 37.

Tablica4. : Stope PDV-a u zemljama EU, str. 38.

Slika1. : Grafikon najviših stopa poreza na dohodak u odabranim zemljama 2010. ,str.40.

Slika2. : Grafikon ; Porezni dohodak, str.41.